

Eindeloos geduldige liefde

Nikolaas Sintobin (red.),
Dries van den Akker e.a.

EINDELOOS
GEDULDIGE
LIEFDE

40 dagen dichters bij God

Meinema

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

www.uitgeverijmeinema.nl

Ontwerp omslag: Flashworks

Vormgeving binnenwerk: Gewoon Geertje

ISBN 978 90 211 7036 7

NUR 700

© 2017 Uitgeverij Meinema, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

VOORWOORD

Ik zou best eens enkele dagen te gast willen zijn in een abdij of een klooster. Proeven van de stilte, de mystieke sfeer, de mooie gezangen van de broeders of de zusters ... het trekt me aan. Alleen, bij mij in de buurt is geen klooster. En zou ik dat wel uithouden voor meerdere dagen? En vooral, ben ik wel vroom genoeg om er echt in te kunnen komen? Herken je dit?

In de zestiende eeuw stichtte een Spaanse edelman een nieuwe kloosterorde, genaamd de Sociëteit van Jezus, beter bekend als de jezuïeten. Zijn naam was Ignatius van Loyola. Vanaf het begin zei hij tegen zijn volgelingen: 'Ons klooster is de straat.' Sinds bijna vijfhonderd jaar gaan de jezuïeten, en met hen miljoenen andere mannen en vrouwen, op zoek naar God in de dingen van het gewone leven. *Contemplatief in de actie* is een andere wijze om de ignatiaanse spiritualiteit samen te vatten: zo bewust en aandachtig (contemplatief) leven dat je Gods aanwezigheid leert op het spoor te komen en te proeven in je gewone leven (actie). Geen wonder dat Paus Franciscus, de meest bekende jezuïet, christenen steeds weer oproept om God te zoeken te midden van de ruige mensenwerkelijkheid.

Dit boekje biedt je een traject dat geïnspireerd is door de (gebeds-)ervaring van Ignatius van Loyola, zoals hij die uitgeschreven heeft in zijn *Geestelijke Oefeningen*. Veertig dagen lang op stap, midden in je dagdagelijkse drukte, met drie bouwstenen:

1. Elke dag worden je een of meerdere verzen uit de **Bijbel** voorgeschoteld. De Bijbel is de unieke vindplaats van de historische godservaring die mensen lang geleden hebben opgedaan. De bijbelse verhalen bieden een rechtstreekse toegang om, op onze beurt, daar iets van te kunnen ervaren.
2. Het is niet de bedoeling om die teksten te bestuderen. Wel om ze op je eigen **ervaring** te leggen. Om te luisteren, te kijken, te proeven wat ze oproepen. Om aandacht te geven aan hoe jouw hart geraakt wordt door een psalmvers of een woord van Jezus. God spreekt tot elke mens op een unieke wijze. In het bijzonder in de diepere affectiviteit. *Eindeloos geduldige liefde* is een oefenschool om erachter te komen hoe God tot jou spreekt, hier en nu. In het bijzonder door je er bewust van te worden waar het Woord van God bij jou vreugde oproept. Hoe bescheiden en discreet ook. God heeft de mensen immers gemaakt voor de vreugde.
3. Een derde bouwsteen is de **reflectie**: het terugblikken op je gebedservaring. Waar heb ik openheid, blijdschap en vertrouwen ervaren tijdens het verwijlen bij het Woord van God en, ruimer, in mijn dagdagelijkse leven? Naarmate je dit vaker doet, gaan je innerlijke antennes zich verfijnen. Door na afloop op je gebedservaring te reflecteren kun je rode draden ontwaren en verbanden leggen. Zo kun je dichter komen bij het diepste verlangen dat God in jouw hart heeft gelegd: jouw unieke roeping tot leven in vreugde.

Nu even concreet. *Eindeloos geduldige liefde* biedt je materiaal om zelf aan de slag te gaan. Het is geen lees-boek, wel een oefen-boek. Het is in het bijzonder bedoeld voor de veertigdagentijd, als voorbereiding op het Paasfeest. Je kunt het echter ook op andere ogenblikken in het jaar volgen, geheel of gedeeltelijk. Het traject is opgedeeld in zeven weken, met telkens een thema dat de dagthema's overkoepelt. Je zult er het meeste baat bij hebben als je houdt aan de

volgorde. Je kunt de *oefeningen* doen waar en wanneer je maar wilt: bij het opstaan of net voor het slapen gaan, thuis of in een kerk of kapel en, waarom niet, ook in de trein of in de tram. Je bepaalt zelf hoeveel tijd je neemt: van vijf minuten tot een uur.

Gun jezelf, als het even kan, bij het begin van je stille tijd even de ruimte om tot stilte te komen. Met je hart en je ziel, maar ook met je lijf. Je even gewoon op je ademhaling concentreren kan wonderen doen. Bidden en mediteren doe je met je hele wezen.

Centraal staan steeds de korte bijbeltekst en de bijhorende gebeds-suggesties of vragen. Lees de bijbeltekst en probeer hem te laten binnenkomen. Zoek niet naar de enig juiste betekenis. Stel je eerder de vraag hoe deze woorden je hier en nu raken: wat spreekt je aan, waar flakkert er iets op in je hart? De vragen bij het bijbelcitaat zijn geen examenvragen, wel tips, opstapjes. Om je te helpen om het Woord dieper in je eigen leven binnen te laten. Wees niet verwonderd als het Woord onverwachte inzichten losmaakt of je leidt naar onvermoede aspecten of dimensies van jouw verhaal. De Geest van God is onvoorspelbaar. Gelukkig maar.

Ignatius raadt aan om aan het einde van elke oefening in de stilte van je hart een kort gesprekje te voeren: met God, Jezus of, als je dit verkiest, iemand anders in wie je vertrouwen hebt. Vertel wat er spontaan in je opkomt: misschien wil je danken voor iets, heb je een vraag of wil je een voornemen uitspreken. Spreek gemoedelijk, zoals een vriend(in) spreekt tot een vriend(in). Heb je dan nog even tijd, schrijf dan op wat je gedurende het gebed geraakt heeft. In het bijzonder wat, hoe discreet ook, vreugde heeft gebracht. Als je regelmatig terugblijkt, kan het zijn dat je na verloop van tijd bepaalde zaken ziet terugkomen die duidelijk maken hoe God tot jou spreekt.

Mij rest enkel je een boeiende geestelijke reis toe te wensen. Ik wil de jezuïeten en de andere medewerkers van het Team Delft van harte danken voor het schrijven en verzamelen van deze teksten, waarmee ongeveer tienduizend mensen zich in de veertigdagentijd van 2016 via internet (www.ignatiaansbidden.org) biddend op het Paasfeest hebben voorbereid.

Nikolaas Sintobin sj

Internetpastor

VERANTWOORDING

Deze bundel is samengesteld door vier leden van het Team Delft: een jezuïet en drie niet-jezuïeten. Het Team Delft bestaat uit gelovige mannen en vrouwen, jezuïeten en niet-jezuïeten, die zijn geschoold in de spiritualiteit van Ignatius van Loyola, de stichter van de jezuïetenorde, zie ook <http://team.stanislashuis.nl>.

Ons is gevraagd een bundel teksten te selecteren voor de veertigdagentijd, ter voorbereiding op het Paasfeest. Bij de keuze van de teksten hebben we ons laten leiden door de dynamiek van de *Geeselijke Oefeningen* van Ignatius van Loyola.

Voor elke dag van de veertigdagentijd hebben we een bijbeltekst uitgekozen, en geven we enkele gebedssuggesties. Wij geven ruime aandacht aan het ontvangen van Gods liefde voor ieder van ons persoonlijk. Liefde 'om niet'. In onze cultuur leeft vooral de overtuiging dat 'het allemaal uit jezelf moet komen'. Wij willen benadrukken dat wat wij te bieden hebben – gelovig gesproken – een geschenk is.

De eerste vier weken staan we stil bij wat we mogen ontvangen: Gods aandacht, zijn zorg en barmhartigheid. Die worden ons zomaar gegeven, zonder dat er iets wordt teruggevraagd. Vanaf week 5 volgen er teksten waarin we tot ons laten doordringen dat barmhartigheid en liefde-om-niet in Jezus' leven (en dat van ons) niet vanzelfsprekend zijn, dat ze door allerlei tegenkrachten worden aangevochten en dat Jezus de pijn die dat mee zich meebrengt ervoor over had. En wij?

Voor zover dat in het licht van bovenstaande mogelijk is, volgen wij de lezingen van de dag.

Tenzij anders vermeld zijn de bijbelcitataten afkomstig uit de Willibrord-vertaling 1975.

De samenstellers:

Dries van den Akker sj

Anne Criado

Anneke van der Werff-Verbraak

Alice Withaar

WEEK 0

Thema: Met God alleen

De veertigdagentijd is een periode van inkeer. Ik zoek een geschikte plek voor stil gebed. Trek mij even terug uit het dagelijks gedoe. Ik breng mij voor de geest dat ik plaatsneem voor onze God, die met vriendelijkheid naar mij kijkt. Deze beginoefening zou ik gedurende de gehele veertigdagentijd kunnen volhouden.

DAG 1 • ASWOENSDAG

Thema: Inkeer

Bijbeltekst: Matteüs 6,6

‘Als je bidt, trek je terug in je binnenkamer, en bid tot de Vader die in het verborgene ziet.’

Gebedssuggesties

Ik kan die ‘binnenkamer’ letterlijk nemen, in de vorm van de afgezonderde ruimte die ik zoek voor mijn persoonlijk gebed. Die binnenkamer kan ook verwijzen naar mijn hart van waaruit ik bid. Matteüs gebruikt een woord dat ook ‘schatkamer’ kan betekenen.

Mijn hart..., mijn gebed..., mijn afgezonderd-zijn als schatkamer. Daar sta ik bij stil en ik vraag me af waaruit die schat zou kunnen bestaan.

DAG 2 • DONDERDAG

Thema: Uitzien

Bijbeltekst: Exodus 33,21

Toen sprak God: 'Hier bij Mij is nog plaats; kom op de rots staan.'

Gebedssuggesties

Mozes is opgeklommen naar de top van de berg. Alleen. Om God te ontmoeten. Maar daar gaat tijd overheen. Hij moet wachten. Uitzien naar. Verlangen.

In die situatie klinken de woorden die hierboven vermeld staan.

- ▶ Ik klim met Mozes mee. Moet ik – net als hij – wachten? Verlangen? Uitzien naar?
- ▶ Een plek om op de rotsen te staan. Dat suggereert stevigheid, veiligheid. Ik ga na in hoeverre mijn situatie lijkt op die van Mozes.

DAG 3 • VRIJDAG

Thema: Schuilen bij God

Bijbeltekst: Psalm 118,8-9

Beter is het te schuilen bij de Heer dan op mensen te vertrouwen;
beter is het te schuilen bij de Heer dan op hoge heren te vertrouwen.

Gebedssuggesties

Als je veiligheid zoekt, kun je het beste bij God terecht. Als je vastigheid zoekt, zekerheid, dan...

- ▶ Welke ervaringen zal de psalmdichter doorgemaakt hebben dat hij of zij tot het schrijven van deze strofe kwam?

Het kan zijn dat mensen hem of haar uiteindelijk teleurgesteld hebben. Het kan ook zijn dat de omgang met God zó indrukwekkend was dat niets ter wereld – hoe mooi ook – daar bovenuit ging.

- ▶ Ik ga na hoe en in hoeverre ik deze woorden kan nazeggen, of nazingen.